

Maar bij dat negatieve blijft Jahwe niet staan. Als Achaz, de ontcrachte Davidide, niet wil, niet durft, als men weenen moet (nu zijn we er), omdat niemand Gods sunergos-participant-medeweter-medewerker wezen kan, tenelnde wat in de rol staat, te helpen tot stand komen door heerschende (immers: door God zelf bij besluit te voren in het drama ingeschakelde) gebeden en zuchtigen van vrienden-van-Jahwe (vgl. Op. 11), dan behoudt Jesaja toch de goede hoop: zie, een maagd wordt zwanger, Jes. 7:14, en de nacht zal verdwijnen, 8:22, en een Kind wordt geboren (9:5), Immanuel, Raadsman (medeweter) benevens Hêld (medewerker); en dan kan het zegel van de rol weer open worden gebroken, en kan Gods foederale hellsplan zich over de kerk, en dus ook over de wereld, weer ontvouwen in vervulling: Immanuel, in Hiskia voorafgebeeld, zal waard zijn, te fungeren als Jahwe's tot Gods intimiteit (vriendschap) toegelaten Medewerker en Metgezel.

Met het visioen van de openbreking van de zegelen door het Lam geeft de Bijbel dan ook getuigenis aan den Christus Gods, dat Hij die Immanuel van Jes. 7:14 en 9:5, is, en door zijn wereld-verloosend werk niet alleen de medeweter van den Vader is, doch ook — met Hem — de wettige wereldheerscher; en dat aan Hem en aan zijn altijd mee-tellende, mee-gerekende wil gebonden is alle wereldgebeuren, gelijk het zich naar het onveranderlijk besluit van God voltrekt. Het Lam is de Leeuw (5:5-6); niet maar een „ingewijde“ in verborgen „wetenschap“, doch deelsief voltrekker van op afdoening wachtend gigantisch werk.

Zegel-opening betekent dan ook niet: nu gaat de Anagnost wat vóórlezen, doch: nu gaat de Archeog wat dóen, om „de barenweiden“ van het Rijk op te wekken; het werd immers tijd? Johannes had „geweend“, omdat noch de van Jahwe afkeerige „wereld-herders“ (Davids vijanden), noch de vertrapte en vervolgde kinderen der kerk (Davids exulanten) bevoegd of sterk genoeg waren het boek te openen. Maar nu: DAT LAM!!

Dat Lam — dat kan de zegelen wel openen: het „wéet“ van God Alles, en het „vermag“ met God alles, en het heeft het recht ook verworven, om ook op grond van zijn als mensch volbrachte lijden de hand te leggen aan het rad der historie.

Daarom kan ook dadelijk na die zegelopening door het Lam de „zwangere“ historie worden verlost. Meteen stulven de vier paarden, lang weerhouden, over de wereld. En daarin overwint het Lam en is meteen de eerste ruitster uitgegaan ter absolute overwinning. De God van den hemel laat deze paarden uitgaan, niet vier kanten uit³⁾, doch in één rij: het wordt een wereld-invasie, in rechte colonne, recht-toe-recht-aan. De „impasse“ is weg!

Deze ter „overwinning“ geleide marsch-colonne van Gods executieve, en daarom consummatie-brengende schiffings- en verdervings-macht komt dus „van bóven“. Het decisie, den wereldtoogst tot rijping brengende wereldgebeuren gaat van den hemel uit, en wordt door den bevoegden Verbreker van de zegelen van het „boek“, in diens kwaliteit van Gods Medeweter-Medewerker, en bij de Rechtbank toegelaten Kerk-Paraleet, en dus in laatste instantie door God zelf beheerscht. Laat oorlog, hongers, swaard en dood de aarde beroeren, wát ook die ontbindende machten kunnen doen, het is ten slotte alles onderworpen aan de transcendentale macht van den hemel, en gekoppeld aan den pentecostalen uitgang van het evangelie, openingsacte van het duizendjarig Rijk, 20:1-6, in den somberen en toch vroólijken stoet heeft hij, die vooropgaat⁴⁾, de leiding; en omdat hij den kranen der victorie draagt, is de stoet, hoewel honger, swaard, dood erin meekomen, toch niet „somer“; — wél horribel, in den zin, waarin Calvijn dat woord gebruikt, lettend op den inhoud van „het boekje“ als decreten-inhoud. De ruiters, die volgen, kunnen immers slechts daarheen gaan, waar de eerste, die vooropgaat, hen heenleidt.

Het is een troost, dit te mogen weten. Onze hoogste Profeet, en eenige Priester en eeuwige Koning is Gods Medeweter — en Medewerker; de zwijgende God spreekt en handelt door onzen Immanuel, God en mensch in één Persoon. K. S.

³⁾ Vgl. Zach. 6, over welks tekst Charles uitvoerig schrijft, 162/3, noot.

⁴⁾ „Vooropgaan“. — het verloop-in-tijd (door tussen-tredende handelingen nog eens nadrukkelijk als zoodanig gemarkeerd) van de succesieve verbreking der zegelen geeft althans in het kader van het visioen den indruk, dat de eerstkomende ruitster metterdaad „vooropgaat“, denk weer aan het verschil met Zach. 6.

„Offermaal“

We komen nog even terug op onze opmerking inzake de eerste promotie te Kampen, Oudestraat 6, en op wat prof. Berkouwer daartegen inbracht, het fijne puntje veronachtzaamde.

Hoe verkeerd het was, juist dat „fijne puntje“ totaal links te laten liggen, kan blijken uit het feit, dat in z'n kring anderen direct er op ingaan, en, gegeven de applausstemming, die bij promotie-nummer één past, verklaren: zoo is het dus, in de synodoc, kerkbode van de classis Gorinchem schrijft ds. J. v. d. Berg (Ottoland):

„Het onderwerp van Dr Zielhuis' proefschrift (Het offermaal in het heidendom en in de Heilige Schrift) lag op een door de Gereformeerde theologie nog vrijwel niet ontgonnen terrein: dat van de verklaring der religieuze verschijningsvormen. Juist op dit gebied dreigt zo spoedig het gevaar dat puur-menselijke inzichten en doorzichten het uitzicht op Gods Openbaring verduistert. Daarom is het van Dr Zielhuis zulk een grote verdienste dat hij bij zijn onderzoek zich slechts door één norm heeft laten leiden: die der Heilige Schrift. Dit stelde hem in staat, helder en scherp het onderscheid te doen zien tussen het heidense offermaal en het „offermaal“ der Kerk, het Avondmaal. Zo is zijn proefschrift een boeiende studie geworden, die theolo-

gisch verrassende perspectieven opent en die tevens van actueel belang is voor wie op het Zendingsveld met de vragen rondom het offermaal te doen krijgen.“

Tot zoover het citaat.

Balans: een zwenking in de richting van de phaenomenologie, die niettemin als wetenschap om haar methode altijd verwerpelijk is. En voorts: — een met huid en haar slikken van de theorie van het avondmaal als offermaal. Dat wordt dan gedaan onder de opmerkelijke verzekering, dat dit onderwerp ligt „op een door de gereformeerde theologie nog vrijwel niet ontgonnen terrein“.

Je moet maar durven. Vooral in de buurt van Noordeloos (vlak bij Ottoland) waar in 1944 de classische menschen bij heele getallen omgevallen zijn, toen ze een candidaat, die de gereformeerde sacramentsbeschouwing leerde (‘t was in 1944!) op bevel van een synode, geleid door misverstandten inzake art. 35 der confessie (zie de brieven van prof. Grosheide) den preekstoel van Noordeloos moesten ontzeggen. Wat weten deze classici leiders eigenlijk van de sacramentsleer? „Nog vrijwel niet ontgonnen terrein“? Hoe komt men erbij? De kwestie van Christus' tegenwoordigheid, en van onze deelgenootschap aan Christus in 't Avondmaal is een brandende kwestie geweest tusschen Rome-Luther-Calvijn; en de Catechismus draagt er de sporen van: vleesch van zijn vleesch, been van zijn gebeente. Daar liggen dikke folianten achter dat ééne zinnetje. En het is van rechts en van links afgeschermd tegen misverstandten — juist door Calvijn.

Vooral die bittere sacramentsstrijd heeft geleid tot de scherpe conclusie: het avondmaal geen offermaal.

Laat Berkouwer nu maar weer boos worden, — wij zullen het toch verkondigen en het is een bitter ding, dat een kerk, die om de onjuiste sacramentsbeschouwing van Grosheide (niet op de hoogte met art. 35 Confessie) een candidaat weert die zich houdt aan wat „er staat“, later, ook al weer, omdat het zoo de mode is geworden, jubelzangen aanheft (nog wel in de classis, die het treurspel beleefd heeft) wanneer een andere professor dissertatie nummer één laat opvullen met een verloochening van de behaalde winst op een door en door ontgonnen terrein der gereformeerde theologie. Men kan genoeg kerkbodeartikel-tjes krijgen in den toon van: wat gaat het toch allemaal prachtig! — maar men heeft het mis. En dat men nog steeds niet over 1944 boete doet, en dat men daar kwaad wordt, als men van onzen kant zegt: dat is Calvijn niet meer, dat maakt de afstanden alleen maar grooter.

K. S.

„Voor het laatst: „Ezau“

We kregen nog een brief inzake „Ezau“ (Hebr. 12:17, zie enkele voorgaande nummers). Schrijver heeft bezwaren tegen de opvatting van dhr D. Holwerda. We zullen, contact op prijs stellende, antwoorden, maar sluiten meteen de discussie, voordat er nieuwe brieven komen.

Onze correspondent haalt een hebreuwsche vertaling van het N.T. aan. Daar staat, de Ezau geen „maagom litjoebah“ vond; en nu zegt onze briefschrijver: maagom is plaats; het andere woord beteekent: van bekeering; ergo: die hebr. vertaling is het niet eens met de opvatting van dhr D. H. Maar: a) natuurlijk is ook die vertaling slechts een poging; b) het tweede hebr. woord kan ook beteekenen: antwoord. Gesenius-Robinson, wijst op Job 34:36; 21:34. In de eerste plaats is sprake van „tegen God antwoorden“, tegen God „een grooten mond opzetten“ (Canisius-vertaling). Dat is heelemaal geen „bekeering“ dus. En in de tweede plaats wordt gezegd:

„Wat is uw vertroosting dus schraal, Uw antwoord anders dan leugen“.

Daar kan dus ook het hebr. woord bedoeld zijn precies zoals de heer Holwerda het wou opgevat zien: antwoord. Ezau zoekt wanhopig, maar hij vindt geen antwoord; ze laten hem loopen, zijn vader komt niet tot andere gedachten. Ezau vond geen plaats van een „ vertroosting“, van een antwoord op zijn bittere klachten: heeft vader niet nog een zegen? Precies zoo Gesenius-Buhl.

Mijn correspondent zegt, dat volgens Gesenius het bedoeld woord beteekent: terugkeer. Hij heeft dus Gesenius nagezien. Maar heeft hij op de betekenis „antwoord“ niet gelet? En wat „terugkeer“ betreft; het woord komt in het O.T. geen enkelen keer voor in den zin van berouw, of bekeering, al is elders ook dié betekenis mogelijk (b.v. Jona 8, a. h. slot).

Het hebr. lexicon van Cocejus redeneert precies zoo als Gesenius.

Later nog wat; niet te veel ineens.

K. S.

„Nogmaals: de meening van Ds J. Bosch

Van ds J. Bosch te Ermelo ontvingen we nóg een ingezonden stuk. Hier is het begin:

Hooggeachte Redactie,

Het zou ondankbaar zijn, niet te erkennen dat u alle aandacht hebt geschonken aan de opmerkingen die ik maakte naar aanleiding van het oordeel uwerzijds over de behandeling van het bekende bezwaarschrift van Bedum A door de Synode van 1896.

Met belangstelling heb ik van uw betoog kennis genomen; met name van uw verklaringen aangaande de houding door u tegen de constructies van K. aangenomen.

Het zij mij vergund nog een enkel woord te mogen zeggen. Ik hoop zooveel mogelijk te kortheld te betrachten en zal mij daarom tot enkele punten beperken, die mij toeschijnen nadere belichting te verdienen.

Ik begin met mijn voldoening uit te spreken over uw stellig getuigenis, dat de Kerk het recht en den plicht heeft haar Belydenis te handhaven, en dies te verdedigen en te beschermen. Concreet gesproken is U het dus met mij eens, dat in 1896 de Synode van Middelburg het scholastieke gedachtersysteem van K. had mogen en moeten afwijzen, als in strijd met de Belydenis der Kerk.

Tot zoover voorloopig ds J. Bosch.

De laatste conclusie is uit mijn woorden niet af te lei-

den. Een synode moet geen gedachten-systeem afwijzen. Dat kan ze niet, dat mag ze niet. Een kerkelijke vergadering heeft een systeem niet door, en ze is geen filosofiecollege. Ze heeft Cartesius' gedachtersysteem niet afgewezen, al heeft ze de Cartesianen op punten aangepakt. Ze heeft ook het Remonstrantsche gedachtersysteem niet aangepakt, al heeft ze wel bepaalde stellingen van de Remonstranten veroordeeld. Zoo had Middelburg gelijk. Kuyper's gedachtersysteem niet aan te pakken, al had Bedum op een andere manier kunnen verlangen, dat langs den geordenden weg bepaalde stellingen werden besproken en afgewezen. Daarover (die andere manier) sprak ik al eerder; het bleef verder liggen in deze vriendschappelijke discussie met ds J. Bosch.

We meenden, dat ds Bosch met zijn 2e stuk klaar was. Nu dit niet zoo blijkt te zijn, zullen we de rest bewaren voor een volgend nummer.

K. S.

„Emigranten van de „Johan van Oldenbarneveldt“

Deze emigranten maakten op de boot kennis met een drukwerk, verzonden door „Deputaten van de Generale Synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland voor de Emigratie“ (blijkbaar synodocratisch). In dat stuk werd hun o.a. het volgende verteld:

„Het doet ons genoegen U te kunnen mededelen, dat Ds J. F. H. van der Bom van Groningen met U meereist als geestelijk verzorger van de Protestantse Emigranten aan boord van de „Johan van Oldenbarneveldt“. Hij emigreert evenal U. Da van der Bom is op weg naar Sydney, waar hij predikant wordt van de Free Presbyterian Church en daar zal hij in het bijzonder belast zijn met de geestelijke verzorging van Hollandse Emigranten“.

Vraag: Wie kan ds v. d. Bom aanwijzen tot verzorger van „de“ Protestantse emigranten? Niemand.

Voorts lezen we:

„De Anglicaanse kerken hebben een heel andere vorm van eredienst dan wij in Nederland gewoon zijn. Wie dit voor het eerst meemaakt, krijgt door de strenge liturgie een min of meer Roomse indruk, maar er zijn ook in de Anglicaanse kerken nog tal van predikanten die het Evangelie van Jezus Christus prediken.“

De Baptisten hebben een andere doopsbeschouwing dan de meeste Protestanten in Nederland, maar er zijn onder de Baptisten zeer veel rechtzinnige predikanten. (Wel zoo; en in Nederland ben je ketter, als je 1905 niet aanvaardt, K. S.).

„Natuurlijk moet men in de eerste plaats zoeken naar de kerk, waar prediking en eredienst het meest aansluiten bij wat men in Nederland gewoon was. Voor de Ned. Herv. emigranten zal dit in vele gevallen zijn de grote Presbyteriaanse kerk. Deze kerk heeft een speciale immigratie-agent aangesteld.“

Rev. J. P. Chalmor, Assembly Hall, 156 Collins Str., Melbourne, die de emigranten gaarne zoveel mogelijk zal helpen en inlichten.

Het is met de Presbyteriaanse Kerk in Australië echter als met de Ned. Herv. Kerk in Nederland. Er zijn verschillende richtingen en naast orthodoxe vindt men ook min of meer vrijzinnige predikanten.

Daarom zullen de leden van de verschillende Gereformeerde Kerken zich beter thuis voelen bij de Free Presbyterian Church of de Reformed Presbyterian Church“.

Dit alles vertellen de synodocratische deputaten. Zij geven voor Nieuw Zeeland adressen van rechtzinnige Presbyterian en Baptist predikanten. De rechtzinnigheid is dus over de grens een andere grootheid dan binnen de grenzen.

Overigens: men ziet al weer: emigreeren beteekent heel vaak: de kinderen blootstellen aan gevaren, waarvan de ouderen zich vóór het vertrek nauwelijks een denkbeeld kunnen vormen.

K. S.

JEUGDLEVEN

Congressen

HET JEUGDCONGRES TE VAALS (L.).

De Afdeling Noord-Brabant-Limburg van den Ned. Bond van (vrijgem.) Jongelingsverenigingen op Geref. Grondslag, organiseert van 13 tot en met 17 Augustus D.V. een 4-daagsch jeugdcongres in het kasteel „Vaalsbroek“ te Vaals in Zuid-Limburg.

Op dit congres worden jongens en meisjes uit het gehele land verwacht.

Alhoewel nog geen nadere bijzonderheden over het programma kunnen worden bekendgemaakt, kunnen we echter nu reeds zeggen dat dit iets goeds belooft te worden.

De deelnemersprijs is nog niet precies bekend, maar dit zal ongeveer 16 gulden per persoon bedragen.

En wat de omgeving van Vaals betreft: in één woord schitterend! Het kasteel is gelegen in de nabijheid van de Belgische grens en het bekende „drielanden punt“ (België, Duitsland en Nederland) oftewel Neerlands hoogste top! Het is gelegen temidden van de zoo mooie Limburgsche bergen en bosschen.

Voor degenen, die per fiets willen komen, zullen we zorgen voor logies in Den Bosch, Eindhoven, Treebeek en Maastricht, zoodat men al tijdig van huis kan gaan.

Daar het aantal plaatsen beperkt is, moet men zich zoo vlug mogelijk aanmelden, vooral daar er reeds voor dit congres groote belangstelling bestaat.

Aanmeldingen kunnen worden ingezonden aan dhr J. S. van Helden, Postbus 133 te Heerlen, onder vermelding van naam, voornaam, geslacht, leeftijd, etc.

JONGENS EN MEISJES, OPGELET!

Dit is voor jullie direct van beteekenis. Van 9—13 Juli wordt er D.V. in het Conferentieoord „De Hazelaar“ te Schoorl een jeugdcongres gehouden door de Afd. Noord-Holland van den Ned. Bond van J.V. op G.G.

Kennen jullie Schoorl?

sem afwijzen.
telijke verga-
geen filoso-
eem niet af-
aangepakt.
systeem niet
ngen van de
durg gelijk.
kken, al had
en, dat langs
rden bespro-
anier) sprak
vriendschap-

ik klaar was.
rest bewaren
K. S.

han van

nnis met een
de Generale
derland voor
In dat stuk

ededelen, dat
t U meereist
Emigranten
ldt". Hij emi-
naar Sydney,
terian Church
met de gees-
n".
tot verzorger
hand.

andere vorm
zijn. Wie dit
rengie liturgie
zijn ook in de
uten die het

chouwing dan
er zijn onder
anten". (Wel
1905 niet aan-

zoeken naar
neest aanslu-
Voor de Ned.
zijn de grote
speciale im-

Collins Str.,
d mogelijk zal

australië echter
Er zijn ver-
indt men ook

lende Gerefor-
de Free Pres-
rian Church".
deputaten. Zij
itinnigste Pres-
tinnigheid is
an binnen de

beteekent heel
n, waarvan de
een denkbeeld
K. S.

DLEVEN

van den Ned.
gen op Geref.
17 Augustus
tasteel „Vaals-

jes uit het ge-

over het pro-
nunen we ech-
toft te worden.
bekend, maar
dragen.

in één woord
nabijheid van
en punt" (Bel-
riands hoogste
noole Limburg-

en, zullen we
ven, Treebeck
is kan gaan.
noet men zich
er reeds voor

en aan dhr J.
der vermelding
c.

Conferentieoord
igres gehouden
Bond van J.V.

Wie het niet kent moet het zien.
Wie het wel kent gaat er telkens weer heen, om te genieten van zee, bosch, duinen en de wijde vergezichten over het polderland.
Of je er heen kunt?
De prijs is vastgesteld op f 15.—
Er is plaats voor een beperkt aantal jongens en meisjes. De jongens kampeeren in tenten en de meisjes in het gebouw zelf, hetwelk voorzien is van alle comfort.
Het programma voor het congres is nog niet helemaal voor elkaar. De W. van der Lingen van Alkmaar heeft ons toegezegd te willen spreken over Nehemia 13, waarvoor wij dan voorstudie kunnen maken uit de schets van Ds Venema: „Om Stad en Tempel". Naar een tweeden spreker wordt nog uitgezien.

Wie er welkom zijn?
Wel alle Gereformeerde jongelui uit alle provincies!
En nu, op naar Schoorl voor een fijn congres en een mooie vakantie!
Stuur nu dadelijk een briefkaart om je op te geven aan P. van Essen, Metiusgracht 4 te Alkmaar. Of nog beter: stuur hem dadelijk per postwissel f 15.—
Op naar Schoorl!
Jij en die je mee kunt krijgen.
In Schoorl is een congres. Ga je mee er heen?
Tot ziens dan onder den Hazelaar in het Juli-zonnetje.

KAMP VOOR LEERLINGEN BIJ SCHOLEN VOOR V.H.M.O. NUNSPEET.

Beste jongens en meisjes,
In aansluiting op onzen oproep kunnen we jullie tot onze vreugde mededeelen, dat, zoo de Heere wil, het kamp ook dit jaar zal doorgaan, en wel van 9 tot 14 Juli. De kosten zijn f 17.50. Opgave van deelname tot 15 Mei, maar zoo mogelijk eerder. Wie zich definitief opgaaf, behoeft het niet weer te doen. En voorts, in verband met sommige brieven, het volgende. HBS-ers en Gymnasialen zijn allebei welkom. We hopen het programma zoo in te deelen, dat het aansluit op de vragen, die leven in beider kring. Als grens stelden we het leerling-zijn van de vierde klasse in den volgende cursus, en den leeftijd van 16 jaar; dit om teleurstelling te voorkomen van deelnemers, die het niet zouden kunnen volgen. Natuurlijk valt er over uitzonderingen te praten, maar dan speedig.
Bij opgave dient ingesloten de handtekening van één der Ouders, en 10 cts postzegel, en vermeld: naam en voornamen voluit, roepnaam, adres, klasse in den volgende cursus, school, afdeling. Adres: Ds Bouwman, Kampen, Burgwal 22.

AAN EEN JONGEREN TIJDGENOOT, No. 41

Laat Paulus' „parel" in de keten (Over de liefde!)

Amice,
Je hebt natuurlijk gehoord van de Paulus-herdenking. Ik weet niet goed hoe het moet met de David-, de Jesaja-, de Ezechiel-, de Mattheus-, de Johannes-, de Jacobus-herdenking. En zoo voort. Je moet me niet vragen, waarom wij wel in „De Reformatie" Hendrik de Cock en niet Paulus zouden herdenken. Want van den één weet ik den geboortedatum, van den ander niet. Bovendien krijgen we van den één niet veel geschriften te lezen, en van den ander hooren we zoo goed als dagelijks wat uit zijn eigen brieven. Maar dat is niet eens de kwestie, die mij een beetje dwars zit. Die is alleen maar met deze vraag getypeerd: waarom Paulus en niet de andere bijbelschrijvers? Zie jij kans, den één gewichtiger te laten schijnen dan den ander? En durf jij dat aan? Ik niet.
Maar we laten die vraag rusten.
Je hebt misschien gelezen, dat er bij die verschillende getuigenissen aangaande Paulus' werk gesproken is over „de liefde".
Geen wonder. Als je Paulus eenmaal als leverancier van hydragen aan de „christelijke letterkunde" ziet, dan komt vanzelf ook dat beroemde „gedicht" van 1 Cor. 13 aan de beurt. Van Vondel ken je allicht een rei; van Schaepman het lied der pulmen uit Aya Sofia; van Paulus het „hooglied der liefde", 1 Corinthhe 13.
Hoe vaak word je „daar niet bij bepaald"? Niet van binnen uit, doch van buiten af? De liefde! Het is een schoone „parel", dat mooie 1 Corinthhe 13. Je hoort het allerlei welmeenende menschen zeggen.

En toch —
Geloof jij ook niet, dat toch heel vaak dat mooie lied wordt misverstaan?
Ik geloof het wel ter dege.
En ik wou wel eens met je praten over de vraag: hoe komt dat? Want jij zult in je leven — je hebt, als het goed gaat, meer jaren voor den boeg dan ik — je zult in je lange leven erg vaak met „vingerwijzing naar 1 Cor. 13 worden — opgewekt? o neen, maar: afgepoelert. Tenminste, als je blijft waar je wezen mag. Wij staan nu eenmaal in een kwaden reuk. Men zegt, dat wij objectivisten zijn, en verschrikkelijk hoogmoedig. En dat we zoo koppig op ons stuk staan, en met geen mensch willen samenspreken. Een circulaire over dat puntje is al weer in zee, hoewel mr Roelvelde in ons blad twee weken geleden nog duidelijk aangetoond heeft, dat de synodocraten van 1944 welbewust nog geen letter veranderd hebben, en er wel voor oppassen ook! En zoo zul je, zoo wel nu, als later, telkens weer moeten vernemen: man, jullie hebben niet lief. Die schoone parel van dat nieuw-testamentische hooglied-der-liefde, die laten jullie maar werkeloos in het bijbel-étui liggen.
Mag ik je nu een vrienden-raad geven?
Als ze dat weer tegen je zeggen, antwoord dan eens: m'n beste man, als jij klaagt, dat ik die parel in het étui laat liggen, wel, doe jij haar dan eens om den nek, om je hals.
En als je partner je dan een beetje zonderling aan kijkt, vul dan je al te korte woord maar aan met het

zeggen: dat een mooie parel toch in een parelketen moet zitten, op haar plaats tusschen de andere, niet wie ze samen één keten maakt? Tenminste, als ze niet in een étui mag blijven liggen, wat ook wij „zonde-en-jammer" moeten blijven vinden.

Misschien dat je gesprekscollaga zich dan eens achter het oor krabt, en denkt: nou wil hij zeker, dat ik het hooglied-der-liefde met wat anders in verband zet. Dat heeft hij dan goed begrepen.

Dan gaat hij prakkiseeren: waarmee in verband zetten? Met geloof en hoop soms? Dat zijn toch de bekende drie: geloof, hoop, en liefde? Maar dan zal hij pardoes tegen jou uitvallen: je hebt het toch maar mis, goede vriend; want Paulus zelf zegt: de meeste van die is de liefde. Ik kan dus geloof en hoop wel hoog aanslaan, daar niet van, maar Paulus blijft Paulus, en ik houd het met hem: de liefde is de meeste. Je kunt, als ik die maar heb, van mij dat geloof en die hoop, nu ja, 't is een raar woord, maar dan toch zoo iets als „cadeau krijgen". Wat heb je aan geloof-zonder-liefde? Of aan — maar hier aarzelt je vriend even; let maar eens op als je hem aan den tand voelt — of aan: hoop-zonder-liefde?

Hij zal, zei ik, dit laatste een beetje aarzelend zeggen; misschien wou hij het wel inslikken, als hij durfde, maar hij heeft nu eenmaal van geloof-zonder-liefde zoo hard gesproken, dat hij, wil hij consequent schijnen, het ook wel moet durven van hoop-zonder-liefde.

Een tikje jammer vindt hij het toch wel, want in vele kringen hebben ze hem wel geleerd, dat dat geloof — met al die ruzies over kerk en dogma — zonder liefde niet veel waard is, maar de christelijke hóp, ja, daar praten ze een beetje anders over. Want „hoop" is zoon't éér woord. En het wonderlijke is — zoo redeneeren ze daar — dat, als je van de hoop praat, je onwillekeurig denkt aan den hemel. Nu, dáár is vast en zeker geen ruzie meer, en geen dogmatische strijd, en geen gevecht over de ware kerk.

Onze vriend van daareven vindt dus eigenlijk, als hij helemaal eerlijk is, dat het woord „hoop" net zooveel gemeedelijkheidswaarde heeft als de term „liefde". En hij zou niet graag hardop durven zeggen: hoop-zonder-liefde is niks gedaan.

Maar houd hem vast als een fox terrier. Zeg nou tegen hem: goede man, als jij durft volhouden: de liefde is de meeste, en DUS is geloof-zonder-liefde „niets gedaan", zeg dan ook eens hardop: hóp-zonder-liefde is niets gedaan. Of, als je dat niet durft, nou, laat dan nooit van je leven weer dat welkerteje afloopen van: „geloof-zonder-liefde heeft niets om 't lijf", want dan ben je niet eerlijk in het trekken van conclusies uit Paulus' woord over de „meer-waarde" van de liefde. Beter voorloopig niets zeggen, dan zeggen zonder vol te kunnen houden. Zeg hem maar eens in zijn gezicht: misschien snappen wij samen nog niet alles van Paulus; zullen we samen eens de parel in de keten leggen?

En als hij dan vraagt: welke keten dan wel? — dan moet je antwoorden: mannetje, dat is doodeenvoudig: nummer 13 als parel is pas op zijn plaats als hij gelegd wordt en gelaten wordt tusschen nummer 12 en nummer 14. Simple comme bonjour.

En als jullie dan samen hoofdstuk 12 en hoofdstuk 14 van 1 Corinthhe lezen, dan ben je ineens van alle dóód-doeners over de liefde af. Want hoofdstuk 12 betoogt: de plaatselijke kerk van Corinthhe is een lichaam van Christus. Daar heb je mekaar nodig. De één is dit, de ander dat. De één heeft zoon't ambt, de ander weer een heel ander. De één is zóó aangelegd, de ander zóó.

Nu waren er in Corinthhe menschen, die op elkaar ja-lersch geworden waren. Sommigen vonden b.v., dat lid A veel „moolere" gaven had dan lid B. En dan wou lid C graag met A concurreren, „liever" niet met B. Wie daarentegen het charisma van B mooler vond dan dat van A, die wou, als D, toch nog „liever" het formaat van B vertoonen. En zoovoorts. Kortom: ze ijverden naar „de beste gaven". Neen, naar „grotere" gaven. Zij hunkerden er bepaald naar, „liever" (!) die gave, asjeblieft, „liever" koekjes werden in Corinthhe graag gebakken. Bij de heidenen vroeger. En nu bij de christenen na hun bekeering ook nog. Het kostte moeite van dien griek-schen „gaven"-cultus af te komen.

Allemaal zeiden ze: LIEVER zóó.

Nu, zoo zegt Paulus, doet dat maar gerust, menschen. Ijvert maar naar nóg grotere gaven. Niet „de hoogste", of „de beste", staat er in hoofdstuk 12: 31, maar „grotere". Nóg grotere. Ik heb wel eens van iemand gelezen, dat je hierbij denken moest aan Hebr. 9: 11, waar staat, dat Christus is ingegaan door den „groteren", volmaakter tabernakel. En hij voegt er dan aan toe: daarom kon Hij van uit dien groteren tabernakel ook ALLEMAAL bereiken met zijn nuttige gaven. Zijn grotere gaven. Hoe dat zij, Paulus vangt zijn naijverige liever-zóó-christenmenschen daar in Corinthhe netjes op. Ja-lersch? Ieder wil graag het mooiste hebben? En het beste? Prachtig, ijvert dan maar naar nóg grotere gaven. Nog groter, dan je lievelingsideaal heeft. Nog groter dan broeder A, die zoo mooi, zoo echt móó, je kan toespreken. Nóg mooler, dan die candidaat, wiens ouders eens door professor Fabius sprekend, en, geloof het maar, in vollen ernst, in hoogen fabiaanschen ernst, met of zonder zoonlief, werden afgestraft, toen hij hen citeerde: onze Herman kan toch zoo móó bidden. Nóg mooler dan die zuster, die zomaar midden onder de preek soms ging opstaan — en meteen moest ieder, ook de leerende onderling natuurlijk, zijn mond houden, want nou kwam er een verrassing: zuster Zoo-en-Zoo ging ineens in „vreemde klanken" spreken (of gillen); ze noemden dat in Corinthhe: ze krijgt den Geest. Paulus wist dat nog zoo niet; het kon ook wel eens de geest wezen, zei hij, — een beetje anders natuurlijk. Maar toch bedoelde hij het zoo.

Nu, spreekt Paulus, als jullie dan ijveren, hunkeren naar NOG MEER, dan kan ik jullie helpen. Ik weet een weg.

Neen, neen, geen „habitus" geen „klein", geen „deugd", geen „teer bezit", geen „zieladel", geen hoog aetherisch „gevoel". Schei uit met al die gekheid. Paulus zegt: ik weet een WEG. En dat is nou de liefde.

Nou, als de liefde een parel is, maar óók een weg (de beelden passen anders slecht bij elkaar), dan moet die „parel" zeker uit dat mufte étui, dan moet ze in het verkeer komen. Dan moet de liefde een practijk worden, een weg, een methode, een, ja, zeg het maar gerust, een gods-

dicnatie „mode" (als je maar niet denkt aan zoo iets als Parijs). Een „weg", om naar het doel te komen, een weg om samen in vaste usantie God te dienen. Zoo iets als de kerkweg? Ja mannetje, nou kom je weer op je beenen terecht. Een kerkweg. Het kerkpaadje. Het doel is: aan allemaal zoo veel mogelijk in de kerk ten nutte zijn. En om het kerkverband, het kerkverband, en het kerkverbond van dat lichaam van Christus, dat in Corinthhe de plaatselijke kerk was (exegese van Grosheide, zullen we maar veiligheidsshalve erbij zeggen) zoo goed mogelijk te laten floreeren.

Die „weg" nu is de liefde. De methodische liefde, die vooruit nuchter denkt, hoe ze het zal inpikken, om de kerk zooveel mogelijk te verstevigen, en den tegenstander zoo weinig mogelijk in de kaart te spelen, en haar recht zoo sterk mogelijk aan het licht te brengen.

Dat is aan den eenen kant dus de naastbij gelegen „parel" — het dichtst bij parel-nummer-13: dat is dus parel-nummer-twaalf. Mijn grootmoeder had geen parels; die zei: kapittel twaalf. Ze had nog gelijk ook. De liefde een weg, om het kerkverband nóg hooger op te voeren, en om de leden nóg steviger aan elkaar te verbinden.

Niet een zielshouding, een habitus, maar een nuchtere methode, een geordende practijk. Een practijk, die je op papier kunt zetten, zooals iedere „jood" goed weet, dat je met een „weg" (een ritus, een vaste gewoonte, het woord „weg" is joodsch) kunt doen; je kunt er een hand-leiding van maken, bijvoorbeeld: een gereformeerde Kerkenordening. Weg-der-gemeenschap-in-verkeer-van-liefde. Als ze jou vragen: heb jij lief? dan mag je zeggen: ik doe eerlijk mijn best te leven naar de kerkelijke weg-papieren, belijdenis, kerkorde. En als ze je dan uitlachen, denk dan maar, zonder pedanterie, maar in vrees en beven: de stakker weet niet, hoe die „parel" liggen moet: 12 vóór 13. Hij sloeg de woorden „eerlijk" en „mijn best doen" over.

En nu kijken we den anderen kant uit. We gaan naar „parel kapittel nummer veertien". Als dan Paulus klaar is met die liefde, dan zegt hij.....

Hoor, nou begint ie ineens te interrompeeren, onze gesprekspartner. Ja, we hooren je wel, mannetje, je wilt uitroepen: dan zegt Paulus: het MEESTE van de trits geloof-hoop-liefde is de LIEFDE? Dus is die het hoogst??

We zullen hem maar eens even direct antwoorden, onzen interpellant, vind je niet? Wel, zoo antwoord ik, als nu Paulus vindt, dat de liefde de hoogste is, de hoogste in intrinsieke waarde, vind jij dan niet, dat hij nú bij wijze van toepassing moet zeggen: ijvert dus het meest naar de LIEFDE?

Ja natuurlijk, valt de ander in. Dat zegt Paulus immers ook?

Pardon, wil ik antwoorden, hij spreekt iets anders in de „toepassing". Hij zegt, in het begin van kapittel 14: „jaagt de liefde na", één trapje op; „ijvert naar de geestelijke gaven", twee trapjes op; „maar meer", of neen, er moet vertaald worden: „nog liever, nóg liever, dat ge moogt profeteeren". Drie trapjes op. En nou uitblazen. „Liever-koekjes" worden voor Corinthhe door Paulus in Efese gebakken. Lust jij die Efesiaanse koekjes uit Corinthhe's trommel al?

Dat is dus de top: profeteeren!! Daar ben je bovenaan: profeteeren. Als je maar profeteert! Liever dit? Liever dat? Liever profeteeren — snijdt Paulus al die kribbige jaloersche menschen af. Profeteeren, daar gaat nu verder hoofdstuk 14 helemaal over. Profeteeren, dat betekent niet: je eigenaardigheden laten domineeren, omdat ze van jou zijn. Dat betekent niet: een taaltje gebruiken, waar geen gezonde boerejongen wat aan heeft, tenminste, als je in de gemeente bent. Ook geen taaltje, dat iedereen hopeloos verveelt, omdat er niks niemendal in zit, dan wat bleek opstelletjes-middelmatigheid. Dat betekent ook niet: die juffrouw, die zoo kon staan gillen in extase, noch die Herman, die zoo móó kon bidden, dat je d'r beduusd van werd, zóó erg, dat je ging vergeten, hoe krachtig onze Heere elken dag voor ons allemaal bidt. Dat betekent: óók niet die meneer, die allemaal over liefde praat, en nog eens over liefde, en die geen duidelijk woord op papier wil zetten over den WEG van zijn kerk. Natuurlijk had de jongste samensprekingscirculaire het woord „liefde" in den mond. Loopen we geen gevaar te vergeten, dat het in 1944 geloopt heeft over den WEG van de kerk, en dat zij, die hem toen veranderd hebben, tot nu toe alleen maar gezegd hebben: onze WEG is goed, en onze WEG moet op papier staan, kijk maar naar

Wijzigingen Handboek 1951

(Om tijd en onnoodige moeite te besparen, verzocht de Redactie berichtjes voor deze rubriek rechtstreeks naar de administratie in Goes te zenden.)

- Blz. 9 WAGENBORG. Adres Kerkeraad: L. J. Fokkinga, Diaconie: H. Elzenga, Kerkdiensten: t.h.v. Wed. R. Zomerman, 9.30 en 7 uur.
- Blz. 11 HELPMAN. Kerkelijk Bureau: R. Aakster, Coendersweg 30, Groningen.
- Blz. 14 KORNHORN. Adres Diaconie: W. Koning, G 79, Noordwijk, post Opende (Gr.). Onder deze Kerk ressorteeren Opende (Gr.) (ged.), Lucaswolde en Noordwijk (ged.); het ressort van de Kerk te Doezum is gedeeltelijk aan de Kerk van Kornhorn ter bearbeiding toegewezen.
- Blz. 15 MARUM. Adres Kerkeraad: H. Hidding, A 221, Penn. Kerk: F. H. Lanting, A 70, Tel. 69, Post. Kerk 156587. Bibl. fonds Theol. Hogeschool: Mevr. F. Lanting-Klein, A 70, Zend. Commissie: J. Klaver, A 288, Landsterlaan, Onder deze Kerk ressorteeren Noordwijk (ged.), Nuis en Niebert (ged.); het ressort van de Kerk te De Wip is aan de Kerk van Marum ter bearbeiding toegewezen.
- Blz. 24 SIEGERSWOUDE. Adres Zendingcomm.: Sj. Veenstra, Friese Palen (Kromhoek).
- Blz. 24 SUAMEER. Adres Kerkeraad: A. C. v. Leeuwen, Oostermeer 177, Tel. K 5129-221.
- Blz. 41 LUTTEN. Telefoonnummer Ds M. Janssens: 36.
- Blz. 44 ZWARTSLUIS. Kerkdiensten: eigen kerkgebouw, Zomerdijk 5.